

GÜNLÜK ORTADOĞU BÜLTENİ

16 ARALIK 2009

IRAK

- Irak'ın başkenti Bağdat'ta dün 3 ayrı yerde meydana gelen patlamalarda en az 8 kişinin öldüğü tahmin ediliyor. Patlamalardan ilki İran Büyükelçiliği'nin yakınında, diğer ikisi de Dışişleri ve Göç Bakanlıkları'nın yakınında patladı. Musul'da ise iki kiliseyi hedef alan bombalı saldırılarda 4 kişi öldü, 40 kişi yaralandı. Saldırılarda Suriye Katolik Kilisesi ve Suriye Ortodoks Kilisesi hedef alındı. Şehir merkezine yakın bir Hristiyan Okulu da bombaların hedefi oldu. *(El Cezire)*
- ABD Eski Irak Büyükelçisi Ryan Crocker, El Kaide'nin bombalı saldırılarla Irak Hükümeti'ne duyulan güveni sarsmaya çalıştığını söyledi. *(CNN)*
- Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Adil Abdülmehdi, ABD Dışişleri Bakanlığının Yakındoğu İşlerinden Sorumlu Bakan Yardımcısı Jeffrey Feltman ile bir araya geldi. Görüşmede Irak'taki son durumun yanı sıra, İran'daki gelişmeler ve ABD- İran- Suriye ilişkileri görüşüldü. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Adil Abdülmehdi, Çek Cumhuriyeti Büyükelçisi ile bir araya geldi. Çek Cumhuriyeti'nin Irak'ın gelişimi ve yatırımlar için destek sağlayacağı belirtildi. *(Aswat Al Iraq)*

- Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin, bekleyen konuları tartışmak üzere Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimi ziyaret edeceği bildirildi. Görüşme tarihinin henüz netleşmediği açıklandı. (*Aswat Al Iraq*)
- Halkın Mücahitleri Örgütü'ne ait Diyala'daki Eşref Kampı'nın boşaltılmasından sorumlu komisyon üyesi General Basel Hamid, kampta yaşayanları çıkmak için zorlamayacaklarını söyledi. Hamid, kararın kendilerine ait olduğunu ve isterlerse kalabileceklerini söyledi. Ayrıca kalma kararı verilerse buna yönelik bir çözüm de bulacaklarını ekledi. (*Aswat Al Iraq*)
- Irak meclisindeki Türkmen milletvekillerinden Abbas El Beyati; meclisin, güvenlik için alınan malzemelere ayrılacak bütçe konusunda destek vereceğini söyledi. (*Aswat Al Iraq*)
- Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, Arap İşbirliği Forumu'na katıldı. Zebari'nin, Suriye'nin başkenti Şam'da düzenlenen forumda genel olarak Irak'taki güvenlik ve ekonomik konuları görüşüleceği bildirildi. Katılımcılar arasında Arap ülkeleri dışişleri bakanları, Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Arap Ligi Genel Sekreteri Amr Musa da bulunuyor. (*Al Sumaria*)

İRAN

- Tahran savcısı, İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad'a hakaret ettiği gerekçesiyle iki internet sayfası ve sahipleri hakkında dava açtı. Açılan davaların, muhaliflere yönelik başlatılan hükümet hareketinin bir parçası olduğu değerlendirildi. İnternet sitelerinden Alef'in sahibi, meclis üyesi Ahmet Tavakoli, Ahmedinecad ve İçişleri Bakanı için büyük eleştiriler getiriyordu. Alef adlı internet sitesi, İçişleri Bakanın Oxford Üniversitesi'nden alınan doktorasının sahte olduğunu yayınlamış ve İçişleri Bakanı bunun üzerine istifa etmişti. (*Al Sharq Al Aswat*)
- İran Ulusal Petrol Şirketi Yatırım İlişkileri Başkan Yardımcısı Hacetullah Ganimifard, İran'a karşı yürütülecek bir yakıt yaptırımının etkili olmayacağını, yeteri kadar rezervleri olduğunu söyledi. Salı günü; ABD Temsilciler Meclisi, İran'a yakıt sağlayan şirketlere yönelik yaptırımlar içeren bir yasayı kabul etmişti. Ganimifard, ayrıca yakıt

sağlamak için uzun bir listeleri olduğunu söyledi. İran, dünyanın en büyük petrol rezerv sahibi ülkelerinden, ancak ham petrol rafineri kapasitesi yeterli değil. Bunun için ihtiyacının yüzde 40'ını ithal ediyor. İran, ithalatının büyük bölümünü Avrupa ülkelerinden; Vitol, Trafigura, Total ve British Petroleum gibi şirketlerden elde ediyor. (Haeretz) (BBC)

- İran devlet televizyonundan yapılan açıklamada, İran'ın 2000 kilometre menzilli Sacil-2 füzelerinin başarıyla test edildiği bildirildi. (BB)
- İran yargı makamları, muhalefetin hükümete karşı bir komplo içerisinde olduklarına ilişkin güçlü delilleri olduğunu söyledi. (Reuters)
- Bu yılın ilk yedi ayında İran'dan 9 milyar 305 milyon dolar değerinde maden ve sanayi ürünü ihraç edildiği bildirildi. Bunlardan iki milyar 934 milyon doları maden ürünü, bir milyar 838 milyon doları kimyasal sanayi, bir milyar 69 milyon doları plastik maddeler, 985 milyon doları sıradan metallerle ilgili. Maden ve sanayi ürünlerin ihraç edildiği ülkeler, Irak, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, Hindistan ve Afganistan olarak açıklandı. (IRNA)
- Pakistan'ın İran Büyükelçisi Maşallah Şakri, İran'ın nükleer çalışmalarını kendi başına yürüttüğünü ve Pakistan'ın buna destek sağlamadığını söyledi. (IRNA)
- Tahran'da temaslarda bulunan Azerbaycan Dışişleri Bakanı Elmar Memediyarov ile görüşen İran Ulusal Güvenlik Yüksek Konseyi Sekreteri Said Celili yaptığı açıklamada, "Kafkaslar ve Hazar Denizi bölgesinde güvenlik bölge ülkeleri tarafından sağlanmalı", dedi. (Mehrnews)

İSRAİL - FİLİSİN

- Ramallah'ta 2 gün sürecek olan Filistin Kurtuluş Örgütü toplantısında konuşan Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, uluslararası camia Filistin Devletinin sınırları olarak 1967 sınırlarını kabul etmediği sürece ve İsrail Doğu Kudüs de dahil olmak üzere

yerleşim aktivitelerine son vermediğini sürece barış görüşmelerine başlamayacaklarını ifade etti. (*Yediot Ahronot*)

- Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-Moon New York'taki BM Karargâhı'nda yaptığı açıklamada, tüm kişisel çabalarına rağmen Gazze'deki insanlık krizinde bir ilerleme kaydedilemediği için üzgün olduğunu dile getirdi. (*Palestine Information Center*)
- Hamas yetkilileri Tahran'da İran'ın nükleer enerji konusundaki baş müzakerecisi ve Yüksek Ulusal Güvenlik Komisyonu sekreteri Said Celili ve Dışişleri Bakanı Manuçehr Mutteki ile görüştü. Hamas Lideri Halit Meşal Tahran'da bir konferansta İsrail İran' saldırırsa tüm İslamcı militan grupların İsrail'e karşı birleşip İran'ı destekleyeceklerini, tüm grupların aynı vücudun parçaları olduğunu ve ortak düşmana karşı birlikte savaşmaları gerektiğini düşündüğünü açıkladı. (*Haaretz*)
- İsrail'de yayınlanan Haaretz gazetesinde çıkan habere göre Amerika ve Mısır Fransa ile birlikte 4 Aralık 1967 sınırları temel alınarak ve yerleşim aktivitelerine son verilmesi şartıyla İsrail-Filistin barış görüşmelerini yeniden başlatmayı planlıyor. Yerleşim faaliyetlerine son verildiği halka duyurulmayacak. Mısır İstihbarat Bakanı Ömer Süleyman'ın da önümüzdeki günlerde önce İsrail daha sonra Amerika'ya gideceği bildirildi. (*Haaretz*)

LÜBNAN

- Lübnan Başbakanı Saad Hariri, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansına katılmak için Danimarka'ya gitti. (*Now Lebanon*)
- ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton Ortadoğu barışı için herhangi bir formülün Lübnan'ın çıkarlarına ters düşmeyecek şekilde planlanacağını vurguladı. Clinton, Mişel Süleyman ile yaptığı toplantı boyunca Amerika'nın Lübnan'ın egemenliği ve güvenliğine olan bağlılığını dile getirdi. (*The Daily Star*)

- Uluslararası Kriz Grubu (ICG) Suriye dış politikası üzerine 2 rapor yayınladı. Rapor Suriye dış politikasının çelişkiler üzerine kurulu olduğunu ifade ediyor. İsrail’le barış yapmak isteyen Suriye’nin öte yandan İsrail’i yok etmeyi amaçlayan gruplarla işbirliği yaptığı söyleniyor. Rapor, Suriye’nin politikasını değiştirebileceğini; fakat bunun ancak iç istikrarı ve bölgesel duruşunu sağlama almak kaydıyla mümkün olabileceğini ekliyor. (The Daily Star)
- Körfez İşbirliği Konseyi, Golan dahil olmak üzere Arap topraklarındaki İsrail işgaline son verilmesi çağrısında bulundu. (SANA)
- İsrail Askeri İstihbarat Başkanı Amos Yadlin Suriye’nin İsrail için potansiyel bir barış partneri olduğunu ve laik bir ülke olduğu için Hamas, Hizbullah gibi tümüyle “radikal eksen”de bulunmadığını söyledi.(Haaretz)
- Suriye’nin başkenti Şam’da bakanlar düzeyinde dün düzenlenen Arap-Türk İşbirliği Forumunun bitiminde ortak bir bildiri yayınlandı. Bildiride forum katılımcıları, Ortadoğu bölgesinde istikrar, güvenlik ve refahın sağlanması için ilgili uluslararası kararlar doğrultusunda adil ve kapsamlı barışın Suriye, Filistin ve Lübnan olmak üzere üç çizgide sağlanmasında Araplar ve Türkler arasında görüş birliğini belirtti. Suriye Dışişleri Bakanı Velid El-Muallim Başkent Şam’da bakanlar düzeyinde düzenlenen Arap-Türk İşbirliği 2. Forumu çalışmalarının bitiminde Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Arap Kurulu genel Sekreteri Amr Musa ile ortak bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında forumda işlenen konular özetlendi. Dışişleri Bakanı El-Muallim toplantıda iki önemli belgenin kararlaştırıldığını, bunlardan birinin sonuç bildirisi diğerinin ise tüm alanlarda çalışma planı olduğunu söyledi. Aynı zamanda Arap Kurulu Genel Sekreterinin Arap-Türk ilişkilerinin aktifleştirilmesi yönündeki önerisinin tartışıldığını ve bunun önümüzdeki Mart ayında Arap Bakanlar Konseyinin düzenleyeceği toplantılarda sunulacağını ve tartışılacağını açıkladı. Bunun yanı sıra önümüzdeki Haziran ayında İstanbul’da Arap-Türk işbirliği 3. Forumuna ev sahipliği yapması önerisinin değerlendirildiğini ve kabul edildiğini ifade etti. (SANA)

MISIR

- Mısır'ın başkenti Kahire'de düzenlenmesi planlanan Fransa-Afrika zirvesinin, Mısır'ın Sudan Cumhurbaşkanı Ömer El Beşir'i davet istemesi nedeniyle başka bir yerde yapılmasına karar verildi. (Reuters)
- Mısır'ın başkenti Kahire'de evlerinin yıkılmasını protesto eden göstericilerle güvenlik kuvvetleri çatıştı, 1 kişi hayatını kaybetti. Pek çok gösterici ve güvenlik kuvveti de çatışmalarda yaralandı. (Reuters)
- Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, çalışma ziyareti için Türkiye'ye gelen Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek'e Türkiye'nin, Suriye, Libya ve Ürdün'le kaldırdığı vize ve oluşturduğu stratejik işbirliği konseylerini anlatarak "Mısır'la da vizeyi kaldıralım" önerisinde bulundu. Baş başa görüşmelerde ayrıca, bölgesel konular görüşülürken, Ortadoğu ve Filistin sorunlarına da çözüm bulunması için görüş birliğine varıldı. Mübarek, Türkiye'nin Filistin sorunu için harcamakta olduğu çabaların her zaman "takdire şayan" olduğunu söyledi. (Vatan, Hürriyet)

YEMEN

- Yemen'de Huti militanları, ABD hava saldırısında 120 kişinin hayatını kaybettiğini iddia etti. Hutiler daha önce Suudi hava saldırısında 70 kişinin öldüğünü açıklamıştı. (Reuters)

ORTADOĞU GENEL

- Körfez İşbirliği Konseyi üyesi 6 ülkeden 4'ü, Kuveyt'te yapılan zirvede ortak mali pakt oluşturma konusunda anlaştilar. Suudi Arabistan, Bahreyn, Kuveyt ve Katar; buna göre ortak bir merkez bankası ve para birimi kullanacaklar. Körfez ülkeleri arasında en büyük ikinci ekonomiye sahip Birleşik Arap Emirlikleri ise merkez bankasının merkezinin Riyad olması konusunda itirazlarını bildirdi. Kuveyt Dışişleri Bakanı Şeyh

Muhammed El-Sabah, ileride Umman ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin de aralarına katılmasını beklediklerini söyledi. Gelecek yıl, mali pakt içerisinde bir Körfez Mali Konseyi oluşturacak. Bu konsey de ortak para birimini basacak merkez bankasını kuracak. Paktın başkanlığını yürütecek olan Kuveyt Dışişleri Bakanı Şeyh Muhammed El-Sabah, Irak'ın petrol üretim kapasitesini yükseltme kararının kendilerini tehdit etmeyeceğini söyledi. Pakt üyeleri, dünyadaki ham petrol rezervlerinin yaklaşık %45'ine ve gaz rezervlerinin dörtte birine sahip. El Sabah, ayrıca İran'a yapılacak olası bir askeri müdahaleyi onaylamadıklarını ekledi. (*El Cezire*)

AFGANİSTAN-PAKİSTAN

- Amerika Birleşik Devletleri Genelkurmay Başkanı Amiral Mike Mullen, Afganistan'daki Taliban ve El-Kaide militanlarının daha gelişmiş, daha etkili ve daha egemen konuma geldiklerini vurguladı. Kabil ziyaretinde Afganistan'daki güvenlik durumuna değinen Mullen, Pakistan sınırının diğer tarafında üslenen militanların Afganistan'da oluşturduğu tehditten de kaygı duyduğunu açıkladı. (*El Cezire*)
- Bir televizyon kanalına verdiği mülakatta ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden, Pakistan'ı istikrara kavuşturmanın ve El-Kaide'yi yenilgiye uğratmanın ABD'nin Güney Asya'daki temel stratejik hedefleri olduğunu açıkladı. Bu konuda Pakistan ile işbirliğinin önemine dikkat çeken Biden, Taliban ve El-Kaide ile sıkı işbirliği içinde olan Hakkani şebekesinin Pakistan'da çökertilmesi gerektiğinin altını çizdi. (*Dawn Gazetesi, Pakistan*)
- Pakistan Devlet Başkanı Asif Ali Zardari, ülkesinin Afganistan'a sızıp ABD güçlerine saldırılar düzenleyen Taliban, El-Kaide ve bağlantılı gruplar ile mücadelede kararlı olduğunu; ancak Pakistan'ın çabalarının kendi operasyonel ihtiyaçlarına ve zamanlamasına göre temellendirileceğini belirtti. (*Pakistan Geo TV*)
- Afganistan'da polis kuvvetleri saldırıların hedefi olmaya devam ediyor. Herat yakınlarında yol kenarına döşenmiş bir patlayıcının bir polis konvoyu geçerken patlaması sonucu 5 polis memuru hayatını kaybetti. Saldırıyı henüz üstlenen olmasa da yol kenarına patlayıcı yerleştirmenin Taliban'ın kullandığı bir taktik olduğu belirtiliyor. (*Dawn Gazetesi, Pakistan*)